

BASIN YAZILARI :

Cumhuriyet Gazetesi – 4 Haz.1982

Çağdaş Türk Seramik Endüstrisi Üzerine

Çağdaş üretim kapasiteleri ve kullanım alanlarındaki yaygınlık açısından irdelediğimizde,

ülkemiz seramikçiliğinin yakın zamanlara dek pek parlak olduğundan söz edemeyiz. Çünkü,

gerek güncel yaşam gerekse ileri teknolojilerin hizmetinde olan seramik ürünler nesnel ve sayısal değerler itibariyle karşılaştırıldığında belirgin bir takım farklılaşmalar ortaya çıkar.

Örneğin, ülkemizde faaliyet gösteren seramik-iş kollarında toplu-üretim bakımından sofrta takımı ve süs eşyası, kaplama karoları, sıhhi tesisat malzemeleri, elektro porselenler, tuğla-kiremit ve refrakter malzemeler olarak işlerlik görülmekte.

Yabancı ülkelerde ise yumuşak ve sert porselen, ateş kili ve ısıya dayanıklı mamûller, inşaat

malzemeleri, beyaz ve renkli fayans, sert çini, amerikan tipi yarı pekişmiş çini ve porselen,

pekişmiş çini, kemik porseleni, pirosit ve nitritler, tek bileşikli seramikler ile otomotiv endüstrisinde buji imali seramik endüstrisinin çeşitli iş kolları arasında görülmektedir.

Bunların yanı sıra, günümüz dünya seramikçiliği geleneksel ve güncel üretimlerinden ayrı

olarak Yeni-Seramik adı verilen Tek ve Sentetik Kristaller, Ferro Elektrikler, Piroksitler,

Nükleer Malzemeler vb. üretirken çağdaş seramik teknolojisinde yepyeni gelişimler elde

edilmektedir. Bu gelişimleri uzay teknolojisi hizmetinde de sürdüren seramik endüstrisinin

özellikle son on yıl içinde ülkemizde ulaştığı hızlı gelişim yadsınamaz.

Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü'nün verilerine göre, seramik iş kolundaki ilk endüstrileşme

hareketi 1961 yılında Sümerbank tarafından Çanakkale Seramik fabrikalarının üretime

başlamasıyla gerçekleşmiştir.

Ne var ki, kalkınma dönemindeki ülkemizde pek çok önemli endüstri kolundaki üretimin dış

kaynaklı olduğu, başka bir deyişle, temel üretim malzemeleri ile araç-gerecin yabancı

ülkelerden sağlanması zorunluluğu dikkate alınırca, ülkemiz seramikçiliğindeki bu geç ve

yavaş gelişimin anlamı daha belirgin biçimde ortaya çıkmaktadır.

Oysa, seramik endüstrisine gerekli temel hammaddelerin hemen pek çoğu, jeolojik

yapısı itibariyle yurdumuzda bol miktarda bulunmaktadır. Bu hammaddelerin çıkarılması, işlenerek kullanılır hale getirilmesinde gerekli yan sanayi kurulması amacıyla yeterli özel sermaye yatırımları yapılamamakta ya da bu yatırımlara yeterli devlet desteği sağlanmamakta. Sonuç olarak da temel araç-gereç ile malzemenin büyük bölümü ithalat yoluyla temin edilmekte. Bu durum diğer kollarda olduğu gibi ülkemiz seramikçiliğini de büyük ölçüde teknik, parasal ve ithalat rejimine bağlı yasal güçlüklerle itmekte; üretim ise bu zor koşullar altında ayakta tutulmaya ve gelişmeye çalışmaktadır.

İşte bu nedenledir ki, diğer endüstri dallarına göre oldukça büyük rakamlara ulaşan yatırım ve işletme gerektiren seramikçiliğin gelişiminde mevcut yatırımlar yetersiz kalmakta ya da büyük sermaye yatırımları kârlılık oranı daha yüksek farklı alanlara kaydırılmakta.

Devlet Plânlama Teşkilatı dördüncü 5 yıllık Kalkınma Plânı ön taslaklarında sırlı toprak ürünleriyle ilgili fiili durum 1962'de 540 ton iken; projeksiyon hesaplarına göre iç piyasa talebi 1980'de 28.000 ton, 1985 itibariyle ise 48.000 ton olarak öngörülmektedir.

Sonuç olarak, gerek ülke ekonomisi gerekse toplu-üretim koşulları ile piyasa talebi karşısında büyük önem taşıyan endüstrileşme olgusu çok kısa bir zaman dilimi içinde oldukça güçlü ve önemli gelişmeler kaydetmiştir.

Yukarıda değindiğimiz engeller aşıldığında gelişmelerin süratlenerek daha doyurucu sonuçlara ulaşacağı kesindir. Bu aşamadaki önlemler zincirini şöyle sıralamak mümkündür :

*Meslekten gelen üst düzey yönetici kadro, teknik personel, uzman kadrosu, tasarımcı, araştırmacı ile kalifiye işçi yetiştirilmesi;

*Bu amaçla eğitim verecek meslek okulları ile teknik kadro oluşturulması amacıyla ilgili fakültelerde acilen seramik mühendisliği bölümlerinin açılması;

*Kimyasal seramik hammaddeleri, fritler, boyar maddeler (pigmentler), elektrik-sıvı gazlar ve akaryakıt ile çalışan fırınlar ile fırın malzemeleri, imâlat hamurları üreten yan sanayii kurulması, yakıt maliyetlerinin düşürülmesi;

*Üstün kalitenin düşük maliyetle elde edilmesi suretiyle ihracatta piyasa üstünlüğünün sağlanması;

*Seramik endüstrisinin hemen her dalında üst düzeyde akademik eğitimden geçirilmiş yetenekli ve başarılı tasarımcılara yer verilmesi; çağdaş beğenilere uygun üretimlerin

amaçlanması; buna bağı olarak da iç tüketim ile ihracatın sürekli artırılarak canlı tutulması.

Böylelikle, ülkemizde mevcut hammadde kaynakları daha verimli biçimde değerlendirilmeli; döviz giderlerinden tasarruf sağlanmalı; yan sanayi dalları kurulması teşvik edilerek istihdam alanları yaratılmalı; yaratıcı iş gücü değerlendirilmelidir.

Bu yolda, akılcı ve plânlı önlemlerle, sermaye yatırımlarında yüksek kârlılık elde edileceğinden ülkemizde yakın bir geçmişi olan seramik teknoloji ve sanayii hızla gelişecek, yeni çalışma alanlarında yaratıcı gücün yetkinliği ülke yararına değerlenmiş olacaktır.

Tülin AYTA